

Práce s učebnicí Můj SLABIKÁŘ ALTER

Náměty a doporučení pro rodiče

Vážení rodiče,

pokud má vaše dítě problémy se čtením a vy byste mu rádi pomohli, aby svým nedostatkem ve třídě mezi spolužáky nevyčnívalo, můžete se pokusit zaujmout ho novým slabikářem z Nakladatelství ALTER. Děti jeho texty i ilustrace milují a metoda přirozených slabik a slov, se kterou se v něm pracuje, jim pomáhá dosahovat úspěchů ve čtení. Úspěch znamená radost a ta je kořením života dítěte.

Chcete-li svému dítěti pomoci, nikdy ho za nedostatky ve čtení nekárejte, nedávejte najevo své zklamání, nevyčítejte mu, když to nepůjde podle vašich představ dost rychle, ale naopak vždy buďte pozitivně naladěni, na dítě se usmívejte, žertujte s ním, ukazujte mu, že v něj věříte: „...dnes to bude fajn, učení bude krátké a určitě se ti bude dařit“. Všemi prostředky se snažte posilovat jeho sebedůvěru a také vy věřte, že se to podaří. Nedůvěra dítěte ve vlastní schopnost naučit se číst v něm budí nechuť a působí mu trápení.

Vytvořte příjemné čisté prostředí, aby dítě nic nerozptylovalo, a vyhovte jeho přání, kde by chtělo pracovat (vždy na stejném místě, nebo pokaždé jinde; žádné místo není vyloučené). Učení by mělo být pravidelné, ale krátké, maximálně 10 až 15 minut denně. Pokud tuto dobu dítě nevydrží a přeje si přestat, vyhovte mu. Žádoucí je, abyste si vždy našli důvod k pochvale, např. „*Pracovali jsme jen chvilku, ale docela se ti to dařilo.*“

K podpoření motivace, aby se samo chtělo naučit číst, nejsou vyloučeny ani malé pozornosti nebo splněná přání – ne za to, že bude číst dobře – zpočátku nebude – ale za to, že přistoupilo k učení rádo a vydrželo těch 10 až 15 minut.

Protože k těmto cvičením přistupujete již téměř na konci první třídy, budeme předpokládat, že dítě pozná a s vaší pomocí přečte písmena v rozsahu Živé abecedy (což je učivo prvního čtvrtletí). Necháme ho vybrat stránku z 1. dílu Mého SLABIKÁŘE, na níž chce začít číst. Doporučujeme vrátit se raději k začátku, aby se mu čtení dařilo. Ve škole už sice se slabikářem končí, ale čtení mu dělá potíže, nechte s porozuměním a ke čtení může mít odpor.

Zpočátku čteme pomalu s dítětem. Při společném čtení si dítě bude čtený text tužkou podtrhávat nebo barevně vyznačovat fixem. Při čtení slov může vyznačovat slabiky (např. zakreslováním obloučků), případně pokud mu to vyhovuje, můžeme mu slabiky ve slovech vyznačit předem. Potom se dítě pokouší číst samo. Nezvádne-li některou slabiku nebo slovo přečíst, přečteme je současně s ním tak, aby si toto své zakolísání ani neuvědomilo a aby jeho čtení bylo pomalé, ale srozumitelné. Pokud se mu to ještě nedaří, opakujeme čtení společné. Není na závadu, jestliže si dítě části textu zapamatuje, pouze se neustále ujišťujeme, že ví, na kterém místě právě čteme. Úsek textu, s nímž pracujeme, může být v tomto pracovním slabikáři v podstatě „počmáraný“, jak si dítě bude znovu a znovu vyznačovat to, co právě čte. To je možné pouze tehdy, pokud dítě drží tužku nebo fix tak, aby si čtený text nezakrývalo. V opačném případě volíme takový způsob, který bude dítěti vyhovovat: ukazovat si může jednobarevným proužkem papíru bez obrázků nebo ukazovátkem s výřezem. Pokud však dítěti posouvání ukazovátka činí potíže, může si zpočátku ukazovat i prstem.

Při nácviu můžeme pracovat s jednotlivými lekcemi systematicky takto:

1. Nejprve se věnujeme slovům ve cv. 1 pod básničkou u každého nového písmene. Děti v nich mají doplnit a napsat vynechané slabiky. Pokud se dítěti psaní moc nedaří nebo mu dlouho trvá, můžeme mu vynechané slabiky do učebnice tužkou předeepsat a dítě je při čtení jen obtahuje nebo je fixem

obarví či podtrhne. Součinnost ruky a paměti při výuce čtení považujeme za velmi účinnou. Snažíme se, aby dítě vnímalo a vyslovovalo nové slabiky jako celek. Čteme nejprve společně s ním, pak to zkouší samo s naší pomocí.

Pokud má dítě zvládnout čtení, musí nutně rozumět významům slov, proto si s některými slovy hrajeme, např. tak, že je použijeme ve větě, ve slovním spojení nebo jako hádanku. Můžeme dětem nabídnout, že si mohou vymýšlet věty pravdivé, humorné či nesmyslné. Více námětů naleznete v metodické poznámce*) na 3. straně obálky 1. dílu Mého SLABIKÁŘE.

2. Další částí pravidelných cvičení je práce s obrázky a s textem, v němž jsou barevně vyznačeny slabiky s novým písmenem.
 - a) Nejprve pracujeme s obrázky. Dítě si k nim může vymýšlet pravdivé i legrační nebo nesmyslné věty. Rozvoj vyjadřovacích schopností s nácvikem čtení úzce souvisí – podporuje ho.
 - b) Potom přečteme sami celý text nebo jeho část (podle schopnosti dítěte text vnímat) a jednoduchými otázkami si ověříme, zda význam přečteného pochopilo.
 - c) Dále čteme společně pomalu některá slova s vyznačenými slabikami. Následuje čtení celých vět. Čte buď dítě samo s naší dopomocí, nebo čteme společně a dítě čtené vyznačuje.
 - d) Čteme po několika řádcích nebo po jednotlivých odstavcích a ověřujeme si, zda dítě čtenému rozumí, viz metodická poznámka*). Za každé slovo nebo větu, která se dítěti podaří přečíst, je chválíme, vyjadřujeme radost.
 - e) Při každé další lekci opakujeme čtení z lekce minulé a přibereme další text, který bude dítě číst opět s naší pomocí.
 - f) Nebudeme se snažit vypracovat všechna cvičení v jednotlivých lekcích, bylo by to pro tento účel časově neúnosné.

Nemá-li domácí čtení stresovat dítě ani rodiče, je vhodné respektovat několik zásad:

- Žák i rodič by měli usedat k této činnosti v psychické pohodě; dítě by mělo být ke čtení vhodně motivováno. Přistupuje-li rodič k této činnosti ve stresu a s nechutí, pak nelze očekávat, že dítě bude číst s radostí a že celá činnost bude mít smysl a žádoucí výsledek.
- Při uvedených činnostech je zapotřebí, aby žák měl neustále pocit, že se mu čtení daří. Čteme společně s ním a při jakémkoliv zakolísání mu ihned pomáháme.
- Posilujeme sebedůvěru dítěte, chválíme každý úspěšný krok.
- Akceptujeme fakt, že na počátku je důležitější pozitivní vztah dítěte ke čtení než jeho momentální výkon.

* Metodické poznámky:

→ k učebnici **Moje ŽIVÁ ABECEDA** – pro práci s dětmi, které neovládají písmena A a, E e, I i, Y y, O o, U u; M m, L l, S s, P p, T t, J j, která jsou předpokladem pro práci se slabikářem, najdete [ZDE](#).

→ k učebnici **Můj SLABIKÁŘ** 1. a 2. díl – pro práci s dětmi, které se na základě znalostí výše uvedených písmen učí číst, najdete [ZDE](#).